

AF-2532

M.A. (Final)
Term End Examination, 2017-18

SANSKRIT

Paper - III

रस-ध्वनि सिद्धांत

Time : Three Hours] [Maximum Marks : 100
[Minimum Pass Marks : 36

सूचना : सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः। सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

इकाई-I

1. मम्मटोक्तं रसस्वरूपं प्रतिपादयत।

अथवा

लक्षणामूलध्वनेः सोदाहरणं भेदान् लिखत।

इकाई-II

2. गुणीभूतव्यंग्यभेदाः सलक्षणाः सोदाहरणाश्च लेखनीयाः।

अथवा

व्यञ्जनाविषये महिमभट्टमतमन्घ्र खण्डयत।

(2)

इकाई-III

3. दोष सामान्यलक्षणं निरूप्य हतिशब्दार्थं विविच्य
तद्भेदांश्च लिखत ।

अथवा

सोदाहरणा रसदोषा लेख्याः ।

इकाई-IV

4. गुणानां वर्णधर्मत्वं निराकृत्य सिद्धांतं व्यवस्थापयत ।

अथवा

गुणाऽलंकारयोरन्यमतं निराकरणं सहितं सलक्षणम्
अन्तरं प्रतिपादयत ।

इकाई-V

5. निम्नांकितासु कारिकासु द्वयोः प्रसंगानुसारिणी व्याख्या
विधेया :

(क) प्रतीयमानं पुनरन्यदेव वस्त्वस्ति वाणीषु
महाकवीनाम् ।

यत् तत् प्रसिद्धावयवातिरिक्तं विभाति
लावण्यमिवांगनासु ॥

(ख) यत्रार्थः शब्दो वा तमर्थमुपसर्जनीकृतस्वार्थौ ।

व्यङ्क्तः काव्यविशेषः स ध्वनिरिति सूरिभिः
कथितः ॥

(3)

(ग) सरस्वती स्वादु तदर्थवस्तु निःष्यन्दमाना महतां
कवीनाम् ।

आलोकसामान्यमभिव्यनक्ति परिस्फुरन्तं प्रतिभा-
विशेषम् ॥
